

РЕШЕНИЕ

№ 5331

гр. София, 10.02.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 67 състав, в публично заседание на 20.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Лилия Йорданова

при участието на секретаря Антонина Бикова, като разгледа дело номер **8139** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.118 КСО вр. чл.145 - 178 АПК.

Образувано е по жалба на Д. П. Б. от [населено място] със съдебен адрес [населено място], [улица], ет.3, ап.8 срещу Решение №2153-21-199/09.07.2025г. на Директора на ТП на НОИ С.-град, с което е потвърдено Разпореждане №[ЕГН] от 23.05.2025г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, с което личната пенсия на жалбоподател за осигурителен стаж и възраст е изменена, считано от 04.02.2025г пожизнено на основание чл.99, ал.1, т.1, буква „д“ от КСО във връзка с чл.10, ал.2 от НПОС като е определена в действителен размер от датата на отпускането й.

По изложените в жалбата доводи за незаконосъобразност на посоченото решение, съставляващи основания по чл. 146, т. 3 и т. 4 АПК, се претендира отмяната му. Жалбоподател твърди, че следва да му бъде зачетен признатия стаж в рудник „К.“ като първа категория, тъй като по преписката пред административния орган е представил удостоверение №5507-09-924/20.03.25г на ТП на НОИ К., от който е видно, че е работил в „К.-Рудодобив и обогатяване“ РИО [населено място]. Заявява, че в периода от м.09.1978 г до м.10.1983г е бил назначен и е работил на длъжност „ел.шлосер РМЦ“ в рудник К., както и че същият е освободен със заповед №11489/21.10.1983г. Удостоверението е издадено на основание чл.30, т.1, б. „А“ от Инструкция №5 от 30.06.2005година, документът не е взет предвид, а е съобразен единствено документ УП-3 с изх. №2152-02/17.12.2004г, без да фигурират мотиви как е определен стажа на жалбоподател като втора категория. С жалбата се оспорва констатацията, че е работил на длъжност машинен монтьор, което е основание за признаване на трудов стаж по т.66е от ПКТП/отм/-втора категория труд, като твърди, че е заемал длъжност „електрошлосер“ в цех Ремонтно механичен на рудник „К.“ и съгласно т.66а от ПКТП /отм/ работата на тази длъжност следва да бъде зачетена като

първа категория труд. С оглед неправилно изяснена фактическа обстановка относно заеманата от жалбоподател длъжност и съответно приложимата разпоредба за категория труд се иска отмяна на решението, с което е потвърдено разпореждането на длъжностното лице по пенсионно осигуряване и връщане на преписката на административния орган с указания за правилно прилагане на закона, респ. зачитане трудовия стаж като първа категория труд.

Доводите се поддържат в с. з. от адв. М., пълномощник на жалбоподател, като се иска уважаване на жалбата с оглед писмените доказателства в административната преписка, с изключение на УП от К. и присъждане на разноски по списък.

Ответникът – директорът на ТП на НОИ – С. -град, чрез процесуалния си представител юрк. П., оспорва жалбата, като реферира към съображенията, развити в обжалваното административно решение, допълва, че със снемане на свидетелските показания не е доказана тезата на жалбоподател, че е полагал труд от първа категория, същите не са доказателство за категорията труд, както и че трудово осигурителен стаж не се доказва в настоящото административно производство. Според пълномощник на ответник издаденият от К. образец УП-3 е единственият документ, удостоверяващ стажа на жалбоподател, който не е описан в трудова книжка и не е представен в административното производство и пред съда. Счита, че евентуално при представяне на нов образец би могло да се извърши нова проверка, като предложенията, направени от осигурителите в УП нямат задължителен характер за пенсионния орган.

Административен съд – София-град, III отделение, 67 състав, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите и възраженията на страните, приема за установено от фактическа страна следното:

На 04.02.2025 г. Д. П. Б. е подал заявление за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст (ОСВ) /л.7-9/, към което е представил документи за осигурителен стаж и осигурителен доход съгласно чл.2 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж /НПОС/. Към заявлението е приложено удостоверение Образец УП-3 с изх.№2152-02/17.12.2004г, издадено от „Кремиковци-Рудодобив“ АД /л.33/ с вписан осигурителен стаж: за периода 14.09.1978г-01.10.1978г –0г.0м. и 17дни на длъжност „машинен монтьор“ и за периода 30.11.1978г-21.10.1983г -4г. 10м и 21 дни на длъжност „машинен монтьор“. Удостоверението съдържа предложения от страна на осигурител за зачитане на описаните периоди за втора категория труд на основание т.6бв от Правилника за организиране на труда при пенсиониране /ПКТП-ДВ бр.58/1990, ПМС 40/1990г/.

С Разпореждане №[ЕГН] от 10.02.2025г длъжностно лице по пенсионно осигуряване отпуска лична пенсия за осигурителен стаж и възраст от 04.02.25г пожизнено по чл.68, ал.1, 2 от КСО по заявлението на Д. П. Б. /л.66/.Със същото е отпусната пенсия в минимален размер от 580,57лв. месечно до определянето на размера ѝ по реда на КСО.

На 07.05.2025г Д. П. Б. по повод подаденото заявление за отпускане на лична пенсия за ОСВ вх. №2113-21-557/04.02.2025г прилага Удостоверение обр. УП-13 рег. №5507-09-924/20.03.2025г, издадено от ТП на НОИ К., с което се удостоверява, че Д. П. Б. е работил в „Кремиковци“ АД-Рудодобив и обогатяване – РИО [населено място] на длъжност „Ел.шлосер РМЦ“ за периода с посочен трудов и осигурителен стаж. Съгласно удостоверението във ведомостите за заплати не е посочена начална дата на трудовото правоотношение и е записано, че лицето е освободено със заповед №11489/21.10.1983г, като във ведомостите за заплати за м.11.1982г записаните данни надвишават работните дни в месеца. Удостоверението е издадено на основание чл.30, т.1, б. „А“ от Инструкция №5 от 30.06.2005г за приемане и съхраняване на ведомости за заплати и трудовоправни документи на прекратени осигурители без правоприменик въз основа на ведомостите за заплати, съхраняващи се в „Регионален архивен център“ Невестино към ТП на НОИ К..

С Разпореждане №[ЕГН]/23.05.2025г на длъжностно лице по пенсионно осигуряване, личната пенсия на жалбоподател за осигурителен стаж и възраст е изменена, считано от 04.02.2025г пожизнено на основание чл.99, ал.1, т.2, буква „д“ от КСО във връзка с чл.10, ал.2 от НПОС като е определена в размер 1725,90лв от датата на отпускането ѝ. При определяне правото на пенсия длъжностното лице по пенсионно осигуряване е зачело осигурителен стаж от втора категория труд към осигурител Рудник „К.. Като мотив е посочено, че разпоредбата на т.66а от ПКТП /отм./ регламентира правилата за категоризиране от първа категория труд, като правата ползват работници, които са заети в участъците по мини и кариери за добив по открит способ на руда, въглища и нерудни изкопаеми. По тази точка от правилника се категоризира и труда на работниците от технологичния транспорт, обслужващи участъците на мини и кариери за добив по открит способ на руди, въглища, нерудни изкопаеми и инертни материали. За прекатегоризиране на стажа по тази точка следва да са налице безспорни доказателства, че мястото на полагане на труда е в обособен участък на открития рудник „К.“. За периода м.09.1978-м.10 1983г /с прекъсване за военна служба/, стажът е положен на територията на целия рудник К., а не в определен участък на рудника, поради което липсва основание за зачитането му по условията на първа категория труд по т.66а от ПКТП /отм/.

Разпореждането е своевременно оспорено пред директор на ТП на НОИ С. град с депозиране на жалба вх.№1012-21-728/24.06.2025г от Б.. С нея се изразява несъгласие с класифициране като втора категория труд на осигурителния му стаж в Рудник К. за сочения период, като основание за несъгласието посочва удостоверение образец УП-13 с изх№5507-09-924/20.03.25г, издаден от Регионален Архивен център Невестино и приложено към пенсионното досие.

Поради констатирано разминаване в данните от Образец УП-3 с изх.№2152-02/17.12.2004г и образец УП-13 с изх№5507-09-924/20.03.2025г относно заеманата от Б. длъжност от страна на ТП на НОИ С.-град в производството по чл.117, ал.3 от КСО е отправено запитване до „Кремиковци“ АД /в несъстоятелност/. В отговор с писмо изх.№9200-66/27.06.2025г /л.73-74/ „Кремиковци“ АД /в несъстоятелност/ уведомява ТП на НОИ С. град, дирекция „Пенсии“, че организационната структура на рудник „К.“ включва: 1. Участък „Сондажно-взривен“; 2. Участък „Откривка и добив“; 3. Участък „Водоотливен“; 4. Участък „Табани“; 5. Цех „Ремонтно механичен“ /РМЦ/; 6. Участък „Автотранспорт“, 7. Цех „Железопътен“; 8. Цех – „Локомотивно вагонно ремонтен“; 9. Звено „Железопътно строителство“. Технологичният процес в участъците от т.1 до т.4 вкл. се осъществява от технологичен /в т.ч. „майстор по механизирано пробиване на дупки; Бомбаджия; Машинист на булдозер; Тракторист; Машинист на еднокффов багер; Помпиер сборна инсталация с мощност от 500-1000квт“/ и ремонтен /в т.ч. „Механошлосери; Електрошлосери; Заварчици“/ персонал с работно място – участъка. Цех „Ремонтно механичен“ /РМЦ/ е закрито помещение на територията на предприятието-рудника /в конкретния случай находящо се в близост до административната сграда/, извън териториите на участъците за открит добив на руда. Назначеният персонал в рудник „К.“-част механо и електро на работно място РМЦ извършва подготовка за ремонт, в т.ч. изработване и възстановяване на резервни части и при необходимост участва в капиталните /КР/ и планово предупредителни /ППР/ ремонти на багерите и сондите. Придобитият осигурителен стаж от работниците и служителите в РМЦ до 01.01.2000г е II-ра категория, на основание т.66е от ПКТП. Първична документация /Заповеди и Ремонтни ведомости/ доказваща участието /по участъци, години, месеци и дни/ на Д. П. Б. на длъжност „Електро шлосер“ /записите в разплащателните ведомости пренесени в колона 2 на обр.УП-13 изх№5507-09-924/20.03.2025г, или „машинен монтьор“ /запис в УП -3/ изх№2152-02/17.12.2004г/ в КР и ППР в участъците: „Сондажно-взривен, Откривка и добив, Табани и Водоотливен“ в дружеството към настоящия момент не се съхранява. Доказателства за заеманата длъжност са

записите в трудовата книжка, която лицето не е представило. „Кремиковци“ АД /в несъстоятелност/ не предоставя допълнителна информация и друга налична документация извън предадената с протокол №4226/16.09.2013г, и протокол №7013/07.08.2018г, платежна документация, в т.ч. разплащателни ведомости и платежни бележки-фишове на ТП на НОИ С. град.

След разглеждане и обсъждане на доказателствата – удостоверение УПЗ, съдържащо се в административната преписка и писмо от „Кремиковци“ АД /в несъстоятелност/ Директор на ТП на НОИ С.-град в производството по чл.177, ал.3 от КСО се произнася с Решение №2153-21-199/09.07.2025г, с което оставя без уважение жалбата на Б. срещу Разпореждане №[ЕГН]/23.05.2025г като неоснователна. Съгласно мотивите на решението с разпореждането на длъжностното лице по пенсионно осигуряване правилно е категоризирало положения труд и е определило осигурителния стаж на лицето, в това число и този, придобит в Рудник К.. Въз основа на събраните данни е заключено, че положеният труд от жалбоподателя в периода от 09.1978г до 10.1983г е определен от втора категория труд, тъй като придобитият осигурителен стаж от жалбоподател в РМЦ К. е втора категория и на основание т.66е от ПКТП се признава за втора категория труд на придобит осигурителен стаж от Б. за периода от м.1978г до м.1983г вписаната в обр. УП-3 изх№2152-02/17.12.2004г информация при отчитане, че този документ е изготвен в периода когато рудника има производствена дейност и при наличие на първична и отчетна документация. Решението е връчено на жалбоподателя на 19.07.2025г, видно от известие за доставяне, л.78 от делото.

Жалбата срещу него е депозирана на 01.08.2025 г.

По делото е приета жалбата и административната преписка, в т.ч. и допълнителни документи, представени от административния орган.

По искане на жалбоподател е допуснат в режим на довеждане един свидетел, който да даде показания къде е работил жалбоподател в процесния период и специфики на извършваната работа и условия. В о.с.з. свидетелят О. И. Т. представя доказателства, че е работил в „Кремиковци-Рудодобив“ АД, за което представя доказателства /Удостоверение УП-3№954-02 от 11.07.2009г с посочена за периода от 01.12.1980-30.04.1984г длъжност „електрошлосер“ и трудова книжка с отразяване същата длъжност за периода/. Същият дава показания, че е работил с Б. от 1980г в една и съща бригада в открития рудник, като предмет на дейност е ремонт и поддръжка на багери и сонди, които са в самия рудник. Бригадата е извършвала ремонт на електрическата част, като е имало и механошлосери, които са разглобявали механичната част. Всички от бригадата били електрошлосери, имало и машинни монтьори, които са извършвали поддръжка на механичната част на багерите. Б. работил там до около 1984г, като свидетелят се е преместил 1985г в подземната част. За тази длъжност му е зачетена първа категория труд. Основният труд не е в работилницата, а на територията на целия рудник, тъй като багерите и сондите са ситуирани на различни участъци, а дейността, като обслужваща ремонтите е била позиционирана в тази част, където са били инструментите и работилницата на територията на рудника.

При така установените фактически обстоятелства, след проверка законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК и съгласно правомощията си по чл. 168 АПК, от правна страна съдът приема следното:

Жалбата е подадена от надлежна страна, имаща право и интерес от оспорването, срещу подлежащ на обжалване акт, след осъществен административен контрол. Същата е депозирана в законоустановения срок, предвид което се явява процесуално допустима, като разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 117, ал. 1, т. 2, буква "а" КСО разпорежданията за отказ или за неправилно определяне или изменение и за прекратяване на пенсиите, добавките и компенсациите към тях се обжалват пред ръководителя на съответното териториално поделение на НОИ. По силата на чл. 117, ал. 3 КСО ръководителят на териториалното поделение се произнася по жалбите или исканията с мотивирано решение в едномесечен срок от получаването им.

При тази нормативна уредба и приложените по делото на л. 77 Заповед № 1712/17.08.2015 г., съдът намира, че оспореното Решение № 2153-21-199/09.07.2025 г. е издадено от материално и персонално компетентен орган – директорът на ТП на НОИ С. -град.

Идентичен извод следва и по отношение на потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН] от 23.05.2025 г., издадено от компетентен орган съгласно представена и приета по делото на л.68 Заповед №1015-21-247/04.12.2018г, издадена от П. П.- за директор съгласно Заповед №1016-40-772/18.07.2017г /л.69/.

Съгласно чл. 98, ал. 1, т. 1 КСО пенсиите и добавките към тях се отпускат, изменят, осъвременяват, спират, възобновяват, прекратяват и възстановяват с разпореждане, издадено от длъжностното лице, на което е възложено ръководството на пенсионното осигуряване в териториалното поделение на Националния осигурителен институт, или други длъжностни лица, определени от ръководителя на териториалното поделение на Националния осигурителен институт.

Процесното разпореждане е издадено от Р. Д. – началник на сектор „Отпускане на пенсии-пети“, на която със Заповед № 1015-21-247/04.12.2018 г. е възложено ръководството на пенсионното осигуряване по смисъла на чл. 98, ал. 1, т. 1 и ал. 2 и чл. 99, ал. 1 КСО.

Оспореното Решение № 2153-21-199/09.07.2025г, както и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/23.05.2025г отговарят на изискванията на чл. 117, ал. 5 КСО, във връзка с чл. 59, ал. 2 АПК. Посочени са фактическите и правни основания за издаването им. Спазени са изискванията за форма, като упражнената компетентност е обоснована с конкретно цитирани разпоредби от КСО и НПОС, приложени съобразно събраните в производството и приобщени с административната преписка документи.

Съдът приема, че при постановяване на процесният акт ответник е допуснал нарушение на производствените правила, изразяващо се в неизясняване на всички факти и обстоятелства относно приложението на изискванията за последователност, предвидимост, оправдани правни очаквания и еднакво третиране на лица в идентични случаи и неизлагане на мотиви относно наличието на различни обстоятелства, обуславящи различното третиране на лица, в сходна ситуация – нарушение на чл. 35 АПК и чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК, основания по чл. 146, т. 2 и т. 3 АПК.

Спорът между страните е дали положението от жалбоподателя трудов стаж при осигурител „Кремиковци-Рудодобив“ АД за периода от м.14.09.1978г-01.10.1978г и от 30.11.1978г до 21.10.1983г с отразена заемана длъжност „Ел.шлосер РМЦ“ следва да се зачете като осигурителен стаж от първа категория по т.66а от ПКТП (отм.), при което положение следва да се зачете този стаж за труд, положен при условията на "първа" категория или съответно положението от жалбоподател труд за същия период с отразена заемана длъжност „маш.монтъор“ следва да се зачете като осигурителен стаж от втора категория по т.66г от ПКТП (отм.), при което положение следва да се зачете този стаж за труд, положен при условията на „втора“ категория.

Установява се от представената по делото административна преписка, че първоначално жалбоподател е подал заявление с искане за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, към което е представил удостоверение образец УП-3 с изх№2152-02 от 17.12.2004г, издадено от „Кремиковци-Рудодобив“ АД с вписан осигурителен стаж за периода 14.09.1978г-01.10.1978г на длъжност „машинен монтъор“ и за периода 30.11.1978г-21.10.1983г отново на длъжност „машинен монтъор“. В документа се

съдържат предположения от страна на осигурителя за зачитане на описаните периоди за втора категория труд на основание т.66е от Правилника за категоризиране на труда при пенсиониране /ПКТП-ДВ бр.58/1990г, ПМС 40/1990г./ В хода на производството и преди издаване на Разпореждането по чл.99, ал.1, т.2, б.“д“ от КСО във вр. чл.10, ал.2 от НПОС със заявление от 07.05.2025г. жалбоподателят е приложил към заявлението си и Удостоверение обр. УП-13 изх.№5507-09-924/20.03.2025г, издадено от ТП на НОИ-К., съгласно което жалбоподател е работил в „Кремиковци“ АД-Рудодобив и обогатяване [населено място] за периода с посочено наименование на длъжността „ел.шлосер „РМЦ“.

Предложението от страна на осигурителя, отразено в УП-2 не обвързва със задължителна сила органа на пенсионното осигуряване, в чиято компетентност е предоставено правото на преценка и определяне на категорията на положен труд съобразно степента на вредността и тежестта му, съгласно т.67 от ПКТП, като тежестта на доказване е вменена на лицето, което претендира да черпи права от това обстоятелство. За това и преценката на категорията труд в рамките на административното производство по отпускане на пенсия се извършва на база представените от заявителя за пенсия документи и приложимите за съответния период разпоредби по категоризиране на труда при пенсиониране. Нито в разпореждането на длъжностното лице по пенсионно осигуряване, нито в решението на Директор на ТП на НОИ С. град не фигурират мотиви защо е ценена длъжността на жалбоподател, посочена в УП-2 и е игнорирана тази, представена от ТП на НОИ [населено място]. Няма мотиви и относно това дали заеманата длъжност е меродавна при определяне категорията на труд в Рудник К..

Категоризирането на труда при пенсиониране за периода до 31.12.1999г е регламентирано в ПКТП /отм, 01.01.2000г/. Действащата нормативна уредба за категоризиране на труда при пенсиониране за времето след 01.01.2000г е Наредба за категоризиране на труда при пенсиониране и Инструкция №13 от 31.10.2000г за нейното прилагане. Инструкцията определя обхвата на НКТП и изискванията за категоризиране на труда на работещите в дейности, производства, работни места и професии. За да се категоризира даден труд от първа или втора категория труд, следва да бъде доказано, че същият попада в обхвата на конкретна точка от ПКТП /отм 01.01.2000г/ и НКТП, регламентираща категоризиране на труда от тази категория труд. Законодателят в чл.40, ал.1 от НПОС изрично е посочил, че осигурителният стаж се установява с данните по чл.5, ал.4, т.1 КСО, с трудови, служебни, осигурителни книжки и с документ по утвърден образец. Съобразно ал.3 документите по ал.1 се издават въз основа на изплащателните ведомости, други разходооправдателни документи и договори за възлагане на труд. Изплащателните ведомости са първичните документи, доказващи наличието на осигурителен стаж, а трудовите, служебните и осигурителни книжки, както и удостоверенията обр. УП-3 /документи по утвърден образец/ са вторични документи, отразяващи данните, които се съдържат в изплащателните ведомости. При несъответствие между записванията в изплащателните ведомости, от една страна и трудовата книжка и удостоверенията обр. УП-3 от друга страна, от значение е направеното отразяване в изплащателните ведомости, а не обратното. В процесния случай жалбоподателят не е представил трудова, осигурителна, служебна книжка за периода 1978г-1983г, като от удостоверение УП-2 и УП-13 има разминаване на заеманата длъжност. От страна на административния орган е направено запитване до „Кремиковци“ АД/несъстоятелност/, като въз основа на получения отговор е прието, че придобитият осигурителен стаж от работниците и служителите в Цех Ремонтно механичен“-част от организационната структура на рудник „К.“ е втора категория на основание т.66е от ПКТП, както и че цехът е закрито помещение на територията на предприятието-рудника, извън териториите на участъците за открит добив на руда.

Обсъждането на разпоредбата на т. 66е от Правилника за категоризиране на труда при пенсиониране (ПКТП - отм.) е във връзка с тази на чл. 16, ал. 2, т. 2 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС), която допуска, считано от 01.01.2000 г. трудовият стаж, положен до 31 декември 1999 г. при специфичните условия на т. 66е да се зачита за стаж от втора категория. Обсъждането на разпоредбата на т.66а е във връзка с тази на чл.16, ал.2, т.1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС), която допуска, считано от 01.01.2000г, трудовият стаж, положен до 31 декември 1999г при специфичните условия на т.66а да се зачита за стаж от първа категория.

Основният спор е относно това, дали положеният от жалбоподател труд през посочения по – горе период е на длъжност „маш.монтър“, който следва да бъде квалифициран като втора категория труд, предвид разпоредбата на чл. 66е ПКТП (отм.), тъй като не е полаган в участъците за открит добив на руда или е на

длъжност „ел.шлосер РМЦ“, който следва да бъде квалифициран като първа категория труд, предвид разпоредбата на чл.66а ПКТП (отм), тъй като е полаган в участъците за открит добив на руда, както и дали наименованието на длъжността, с оглед спецификите при нейното осъществяване и престирането на труд в конкретни участъци от рудника за периода от 09.1978г-10.1983г оказва влияние при класифициране на осгурителния стаж като първа или съответно като втора категория.

Следва да се изясни, което не е сторено от административния орган – този спорен стаж при осигурителя Рудник К., към кой следва да се причисли – такъв по чл. 66г от ПКТП (отм). или такъв по чл. 66а ПКТП (отм.) с оглед спецификите на извършваната от лицето дейност, доколкото в УП-2 и УП-13 същата не може да бъде изведена. А видно от представената от „Кремиковци“ АД /в несъстоятелност/ информация технологичният процес в участъците от рудника Участък „Сондажно-взривен“, участък „Откривка и добив“, участък „Водоотливен“ и участък „Табани“ се осъществява от ремонтен състав, в т.ч. електрошлосер“ с работно място участъци за открит добив на руда. В УП-13 е записана длъжност „електрошлосер РМЦ“, като самият цех е закрито помещение на територията на рудника, извън териториите на участъците за открит добив на руда. В УП-2 е записана длъжност „машинен монтьор“, която длъжност съгласно информацията от „Кремиковци“ АД /в несъстоятелност/ се извършва в цех „ремонтно механичен“, който е извън териториите на участъците за открит добив на руда.

Именно при приложимост на чл.66а ПКТП разпоредба, на основание ангажираните гласни доказателствени средства, за настоящия съдебен състав се формира убеждение, че е спорно, при доказвания характер на работа – работа от технологичния транспорт, обслужващи участъците на мини и кариери за добив по открит способ на руди, въглища, нерудни изкопаеми и инертни материали с място на полагане на труд в обособени участъци на открития рудник „К.“, защо не е признат положен труд от „първа категория“ за този период.

Предвид неизяснеността на заеманата от жалбоподател длъжност в Рудник К. и по-специално дали заеманата от лицето длъжност като работник от технологичния транспорт, предполага обслужването на участъците на мини и кариери за добив по открит способ на руди, въглища, нерудни изкопаеми и инертни материали или съответно обслужва останалите участъци на рудника, както и липсата на информация за начина на престиране на труд и дали преките му задължения се извършват на конкретен участък от рудник, административния орган при неизяснена фактическа обстановка е приел, че през този период жалбоподател е полагал труд, който в условията на чл.16, ал.2, т.2 от НПОС осигурителният стаж се зачита за „втора“, а не „първа“ категория в условията на чл.16, ал.2, т.1 от НПОС. В решението липсват мотиви в този смисъл.

Липсата на трудова книжка, която да се ползва с материална доказателствена сила по отношение на вписаните в нея обстоятелства по чл.349, ал.1 от КТ, не обосновава извод, че няма доказателство за придобития от жалбоподател осигурителен стаж за процесния период. Това е така, тъй като въз основа на документите по утвърден образец, какъвто е и образец УП-2 и УП-13 по см.чл.40, ал.1 от НПОС са вторични документи, отразяващи данните, съдържащи се в изплащателните ведомости, като едва при несъответствие между записванията в изплащателните ведомости от една страна и трудовата книжка и удостоверенията от друга страна, от значение е направеното отразяване в изплащателните ведомости. В случая е налице несъответствие във вторични документи, които отразяват данните, съдържащи се в изплащателните ведомости, което несъответствие не е изяснено от страна на ТП на НОИ С. град. По тези съображения, съгласно достоверните показания на свидетеля, който е работил при същия осигурител, в същия участък Цех „Ремонтно механичен“ на същото място, в една и съща бригада с жалбоподател и са извършвали една и съща дейност по ремонт електрическата част на багери и сонди, като основният труд не е в РМЦ, а на територията на открития рудник, в т.ч. и в участъци за открит добив на руда, в зависимост от това къде се намират машините при използване на ЖП електровоз, съдът счита, че е останал неизяснен въпроса дали трудовата му функция изцяло е осъществявана в четирите цеха-участъци за открит добив на руда, т.е. дейността съставлява работа съгласно т.66а от ПКТП /отм/, или такава по т.66е от ККТП /отм./, тъй като е осъществявана в участък, който не е за открит добив на руда. От страна на ответник е останал неизяснен въпроса дали отразената длъжност е пряко свързана с категоризирането на труда при пенсиониране за периода до 31.12.1999г., а именно дали всички работници и служители, заемачи длъжност „електрошлосер“ са полагали труд като ремонтен персонал единствено в участъците за добив по

открит способ на руда, описани от т.1 до т.4 вкл.от отговор на „Кремиковци“ АД/в несъстоятелност/ или съответно ремонтният персонал на длъжност „електрошлосер“ в Цех Ремонтно механичен са полагали труд в другите участъци, извън териториите на участъците за открит добив на руда. В решението директор ТП на НОИ единствено е отразил съдържанието на отговора на „Кремиковци“ АД, без да извърши анализ защо е приел, че придобитият осигурителен стаж от жалбоподател е приет за втора категория на основание т.66е от ПКТП, без да изиска първична документация за извършените записи, пренесени в УП-3 изх№2152-02/17.12.2004г и в обр. УП-13 изх№5507-09-924/20.03.2025г.

Следва да се посочи, че нормата на чл.66а дефинира и обуславя категорията труд с оглед вида на изпълняваната дейност и с оглед местопологането на труд, а нормата на чл.66е от ПКТП не диференцира нито обуславя категорията труд с оглед вида заемана и изпълнявана длъжност, а само и единствено с оглед местопологането на труд. В този смисъл, познавайки и работейки със свои колеги при едни и същи осигурители в припокриващи се периоди и узнавайки, че същите се пенсионират при едни и същи условия на категоризация на труда, у жалбоподател се е създало ясното очакване и неговото право на пенсиониране да бъде зачетено при идентичен начин. Всъщност не само у жалбоподател, а такова очакване е създадено по отношение на всички работещи към съответния осигурител работници и служители. Принципа на еднаквото третиране, като проявление на принципа на правна сигурност изисква да не се третират по различен начин сходни положения и да не се третират еднакво различни положения, освен ако това третиране е обективно обосновано. Съгласно изискването на чл.13 АПК административните органи своевременно огласяват публично критериите, вътрешните правила и установената практика при упражняване на своята оперативна самостоятелност по прилагане на закона и постигане на целите му. В този смисъл наличието на лица, в случая разпитания свидетел, работил при същия осигурител с признато право на пенсиониране при условията на първа категория труд несъмнено представлява административна практика, установена от органа при упражняване на дейността му. Така и след като е приел за меродавна информацията, фигурираща единствено в образец УП-3, АО е допуснал нарушение на посочените принципи, без обаче да установи налице ли е различие с оглед установяващите правото обстоятелства. С което не е отговорил на изискването различното третиране да бъде обективно обосновано. В тази посока, нито са изложени съображения, нито са изследвани обстоятелства от страна на АО, така че съдът да приеме посочените водещи принципи за спазени.

Следователно, на основание чл. 16, ал.2, т.1 от НПОС осигурителният стаж за този спорен период може би е следвало да се зачете от първа категория, при излагане на конкретни мотиви от страна на Директор ТП на НОИ С. град. Разумът на разпоредбите по социалното осигуряване и по-точно тези, отнасящи се до документите, които следва да бъдат представени при пенсиониране, е да бъде издирена обективната истина относно действително положения трудов стаж и категория труд. Липсата на документация или на пълната такава при осигурителя не може да бъде пречка за реализиране на правото на пенсия и за правилно определяне нейния размер. Нещо повече- по служебен път на съда е известно, че в информационните масиви на административният орган се съдържат пенсионни преписки на други лица, които са работили при същия осигурител през процесния период, като във възможностите на административният орган е било да съпостави данните по тях и при идентичност да постанови решението си в съответствие с изискването за еднакво третиране. Всички тези особености на казуса не са взети предвид от административния орган, в нарушение на чл. 85, ал.2 и 3 от АПК . Задължение за органите на НОИ е да съберат или укажат необходимостта от събиране на допълнителни доказателства за обстоятелствата, които считат, че не са изяснени в достатъчна степен. В случая няма доказателства, а и противно не се твърди от ответник, че на жалбоподател е указана необходимостта от събиране на допълнителни доказателства. Единствено в решението е прието, че тежестта на доказване е вменена на лицето, претендиращо да черпи права от това обстоятелство съгл. т.67 от ПКТП и тъй като същият не е предоставил трудова книжка, то се извършва преценка на категорията труд само на база представения от заявител за пенсия документ, УП-3 с изх№2152-02/17.12.2004г., като размерът на осигурителния стаж на жалбоподател в размер на 4г, 11м и 08д. при осигурител „Кремиковци Рудодобив“ АД е зачетен на осн.т.66е ПКТП за втора категория. Административният орган следва да изясни естеството на полагания труд, като фактическо изпълнение на трудова функция, както и дали отразната длъжност „маш.монтър“ или съответно „Ел.шлосер“ съобразно организационната структура на рудник „К.“ се осъществява от

ремонтен персонал на точно конкретен участък или на територията на целия рудник. Именно това, след пълно изясняване на спорния въпрос – дали за процесния период 14.09.1978г-01.10.1978г и 30.11.1978г-21.10.1983г, или за част от него същият е лице, полагало труд, който се квалифицира като такъв от "първа категория" следва да бъде преценен от ответник в образуваното административно производство по отпускане на пенсия.

Горното налага извод за незаконосъобразност на оспореното решение и потвърденото с него разпореждане на длъжностното лице по пенсионното осигуряване. С оглед естеството на въпроса, поставен за разрешаване пред административния орган, по реда на чл. 173, ал.2 от АПК преписката ще се изпрати на компетентния орган-директор на ТП на НОИ С.-град, като при следващото разглеждане, административния орган следва да се задължи да издири и обсъди всички подлежащи на оценка факти, относими към характера и естеството на полагания от жалбоподателя труд писмени доказателства, а не да се произнася по част от представените от жалбоподателя. Да се установи заемащата от жалбоподателя длъжност и задълженията във връзка с така заемащата длъжност, дали същата е от естество за определяне категорията труд с оглед мястото на извършването, къде и при какви условия, са извършвани отремонтiranето на сондите и багерите, както и подготвителните дейности за ремонт на същите, в кои участъци/цехове са се извършвали тези дейности на база съхранявана от „Кремиковци“ АД /в несъстоятелност/ първична документация и служебно известната на ТП на НОИ С.-град и предадена с Протокол №4226/16.09.2013г и Протокол №7013/07.08.2018г платежна документация.

С оглед изхода от спора и предвид своевременното направено искане за присъждане на съдебно-деловодни разноски, на осн.чл. 143, ал. 1 АПК разноски се дължат от ответника в размер на 434,60 евро /четирисотин тридесет и четири евро и шестдесет евроцента/, /левовата равностойност на 850лв/, съгласно представен списък и доказателства за реалното им извършване.

По тези съображения съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-199/09.07.2025г. на директора на ТП на НОИ-гр. С., с което е **ПОТВЪРДЕНО** разпореждане № [ЕГН]/23.05.2025 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване.

ИЗПРАЩА преписката по жалба вх. № 1012-21-728/24.06.2025 г. на Д. П. Б. срещу Разпореждане № [ЕГН] от 23.05.2025 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване на директора на ТП на НОИ за ново произнасяне в съответствие с указанията, дадени с мотивите на настоящето решение.

ОСЪЖДА Националния осигурителен институт да заплати на Д. П. Б., ЕГН [ЕГН] съдебно-деловодни разноски в размер на 434,60 евро.

Решението подлежи на касационно обжалване от страните пред ВАС в 14-дневен срок получаване на съобщенията за изготвянето му.

СЪДИЯ: